

Pasningsvejledning for spurvepapegøjer (*Forpus*)

Spurvepapegøjer (videnskabeligt navn: *Forpus*) er små, overvejende grønne papegøjer fra Syd- og Mellemerika. De har vundet mange hjerter verden over på grund af deres livlige væsen og afdæmpede stemmer. *Forpus* familien omfatter 8 arter, hvoraf 3 arter hyppigt opdrættes af danske opdrættere.

Sociale behov: Når du anskaffer dig spurvepapegøjer, påtager du dig en forpligtigelse til at passe og pleje disse små, omkring 12 - 15 cm, levende væsner på deres præmisser i omkring 10 - 15 år, i visse tilfælde endnu længere.

Spurvepapegøjer er på lige fod med andre papegøjer sociale fugle, der har behov for at være sammen med artsfæller. Det er derfor ikke tilrådeligt, at du kun anskaffer dig en enkelt fugl. Anskaf minimum to fugle af samme art. Ønsker du ikke at få æg og unger, kan to hanner som regel gå sammen, mens hunner kan være stridbare overfor hinanden. Uanset køn må stridbare fugle selvfølgelig ikke holdes sammen.

To spurvepapegøjer kan gøres lige så tillidsfulde og tamme, som en enkelt siddende spurvepapegøje. Start eventuelt med at anskaffe en spurvepapegøje og gøre den tam. Når det er sket, anskaffes en mere. Jo yngre spurvepapegøjerne er, desto nemmere er det at gøre dem tamme. En spurvepapegøje må dog ikke være yngre end 8 - 10 uger, når den tages fra forældrene

Foder: Fodringen volder ikke de store problemer, da de fleste parakitblandinger kan anbefales, men til spurvepapegøjer, som opholder sig på begrænset plads, må det anbefales at undgå for store mængder af solsikke, hamp og lignende fedende frøsorter.

En god parakitblanding er kendetegnet ved at være en blanding af mange forskellige frøsorter, hirse og andre forskellige frø, for det den ene frøsort mangler af proteiner, har den anden. Desuden er blandingen naturligvis forsynet med en indholdsdeklaration.

Det kan være en god idé at snuse lidt til frøblandingen. Den må ikke lugte muggent.

Parakitblandingen udgør 60 - 70 % af det daglige foder og kan gives tør eller endnu bedre oplødt eller spiret.

Til små papegøjer kan man også købe forskellige former for foderpiller, også kaldet papegøjepiller. Omkring 1/3 af parakitblandingen kan med fordel erstattes af disse foderpiller. Fordelen ved piller er, at de på en gang opfylder fuglenes behov for forskellige næringsstoffer, vitaminer og mineraler.

Fra naturens side spiser spurvepapegøjer gerne især frugt og bær, det er derfor kun naturligt, at 30 - 40 % af den daglige foderration består af grøntfoder. Samtidig danner grøntfoderet en kær-

kommen afveksling i den daglige kost. Skift mellem 2 - 3 forskellige slags grønt eller frugt hver dag. Hvilke former for grøntfoder, der kan anvendes til spurvepapegøjerne, er kun et spørgsmål om tilvænning og din fantasi, dog skal avocado undgås, da den er giftig for fugle. Fugle, som i længere tid ikke har fået grøntfoder, må gradvis vænnes dertil.

Buret: Spurvepapegøjer må have mulighed for at flyve og klatre, og da fuglene flyver frem og tilbage, og ikke hopper op og ned, er længde- og breddemålene på buret vigtigere end højden. Intet bur er for stort, og dimensioner som 70 cm lang, 50 cm dyb og 50 cm høj bør være absolut mindstemål for et bur til et par spurvepapegøjer. Her kan fuglene foretage mindst 2 - 3 vingeslag, således at vingemuskulaturen ikke svinder ind trods konstant ophold i buret. Brug altid rektangulære bure med fladt eller svagt hvælvet tag. Alle runde, seks- eller ottekantede bure bør frarådes, da de kan forvirre og stresse fuglene. Hvis pladsen tillader det, er en voliere at foretrække.

Nettet skal være så fintmasket (max. 13 x 25 mm) og tremmerne så tætte (max. 15 mm), at fuglen ikke kan stikke hovedet igennem. Jerntåden skal være min. 1 mm tyk og må ikke være belagt med kunststof, da dværgpapegøjerne vil gnave belægningen af.

Buret skal være forsynet med mindst to siddepinde, helst naturpinde af forskellig tykkelse, det giver nemlig god motion til fuglenes fødder.

Bundlaget skal være i stand til at opsuge de fugtige bestanddele af ekskrementerne og spildt vand fra vandskålen. Desuden skal det være støvfrit af hensyn til fuglenes og dit helbred. Benyt f.eks. træpiller, der ofte sælges under betegnelsen miljøstrø, eller ovntørret bøgeflis.

Spurvepapegøjerne bør have mulighed for at klatre. Som klatregrene benyttes med fordel pil og birk, som samtidig tilfredsstiller spurvepapegøjernes trang til at gnave og er dermed en vigtig form for berigelse. Når årstiden er til det, gives grenene gerne med knopper og blade. De friske naturgrenene giver et naturligt slid på næb og kløer.

Foder- og vandskåle skal naturligvis placeres på en måde, så de ikke smudsnes til af ekskrementer.

For at skabe tryghed for spurvepapegøjerne bør buret placeres forholdsvis højt, så man ikke kigger ned på spurvepapegøjerne. Samtidig skal

helst to af siderne være dækket af enten væg eller andet ugenomsigtigt materiale. Buret må ikke placeres, hvor der er træk eller direkte sol, uden at fuglene kan finde læ og skygge. Ideel temperatur, min. 10°, til max. 30°.

Pasning: Spurvepapegøjer fodres som minimum en gang dagligt i rene skåle og kun med en begrænset ration, der svarer til den mængde foder, spurvepapegøjerne spiser frem til næste fodring. Fuglene bør spise op fra fodring til fodring, for på den måde at undgå at forfalde til kun at spise de frø eller det frugt og grønt, de bedst kan lide med risiko for, at de kommer til at mangle vigtige proteiner, vitaminer og mineraler.

Ved den daglige fodring skal du selvfølgelig også skifte vand. Fuglene skal altid have adgang til rent vand, da forurennet vand er den hyppigste årsag til mave- og tarminfektion.

Sørge for en fornuftig hygiejne, så fuglenes opholdssteder er rene dog med hensyntagen til fuglene, så de ikke bliver stresset af rengøringen. Fuglene skal føle sig trygge.

Håndtering & berigelse: Det vil være godt at hvæne spurvepapegøjen til din nærhed, straks efter den er anskaffet. Væn den evt. til at gå op på din hånd og lad den sidde og hvile sig der en tid, mens du forholder dig roligt. Jo oftere du har den på hånden på denne måde, des mere tam og fortrolig bliver den.

Kommer spurvepapegøjen ud at flyve i værelset eller stuen, er det vigtigt, at du lukker døre og vinduer. Ruder bør dækkes af tynde gardiner el. lign. så den ikke flyver mod ruderne med slemme skader til følge. Pas på, at spurvepapegøjen ikke gnaver i el-ledninger og potteplanter, som kan være giftige.

Som berigelse kan du sammen med friske grene evt. give frugt og grønt i store stykker ophængt forskellige steder i buret.

Opdræt: Hold ikke forskellige arter af spurvepapegøjer sammen, da bastardering (også kaldet hybridisering = afkom efter sammenparning mellem forskellige arter) let kan ske. Bastardopdræt er meningsløst og ødelæggende for vores hobby og skal derfor undgås.

Spurvepapegøjer, som sættes i avl, skal være fuldt udvokset og bør absolut ikke være yngre end 10 - 12 måneder.

For at spurvepapegøjer kan yngle, skal de have en redekasse af passende størrelse, gerne en to-delt kasse, hvor bundareal i redekammeret er ca. 12 - 14 x 12 - 14 cm, højde ca. 13 - 15 cm og et indgangshul på ca. 5 - 6 cm i diameter.

Som bundlag i redekassen bruges der lidt høvlspåner evt. blandet med lidt træflis eller trøsket træ, inden den tages i brug. Bundlaget skal ofte skiftes flere gange, når fuglene har unger.

Æggene hos spurvepapegøjer er rent hvide, og hunnen lægger som regel et æg hver anden dag, i alt 3 - 9 æg. Rugningen starter normalt, efter at det andet æg er lagt. Efter 20 - 23 dages rugning, kommer den første unge ud af ægget. Den anden unge vil som regel komme indenfor de efterfølgende 24 timer. Herefter klækkes der en unge hver anden dag. Ungerne forlader reden, når de er omkring 28 - 35 dage gamle.

Sygdom: Er uheldet ude og din spurvepapegøje bliver syg, er det vigtigt, at du iværksætter en behandling så hurtigt som muligt. På grund af fugles høje normaltemperatur og hurtige stofskifte, er de meget sårbare over for sygdomsangreb. En dags sygdom hos en fugl kan sammenlignes med en uges sygdom hos mennesker. Så bare at se tiden an og håbe på, at det nok går over, kan blive katastrofalt. Søg derfor hjælp fra en dyrlæge for at få stillet en diagnose og planlagt en behandling.

Ifølge bekendtgørelse om ornitose, udsendt af Fødevarestyrelsen den 25. juli 2011, og som trådte i kraft den 1. august 2011 (kan læses på www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=138218), har du pligt til, ved handel med fugle, at føre optegnelse over, hvor du har købt din fugl. Gem derfor denne pasningsvejledning med nedenstående oplysninger.

Art:		Købt af:
Farve/mutation:		Adresse:
Køn:	Ringnr.:	Tlf.nr.

Du kan læse meget mere om pasning og pleje af spurvepapegøjer på www.danskagapornisklub.dk

- eller du kan købe bogen, "Kom godt i gang - med dværgpapegøjer og spurvepapegøjer", som sælges af Dansk Agapornis Klub, info@danskagapornisklub.dk

